

DIVADELNÍ SOUBOR KULTURNÍHO A SPOLEČENSKÉHO
STŘEDISKA FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Nataša Tanská

PŘÍPAD FINSKÉHO NOŽE

Hra ve dvou dějstvích s prologem

Premiéra v Divadle Boženy Němcové
ve Františkových Lázních 4. dubna 1976

NATAŠA TANSKÁ vystudovala dramaturgii na Vysoké škole múzických umení v Bratislavě, Případ finského nože je její divadelní debut. Autorka však má na svém tvůrčím kontě řadu žánrově pestrých prací: sbírku mikropovídek Dva v trávě, novelu More, satirickou knížku pro dívky Vyznáte sa v tlačnici?, rozhlasové hry Rozhodnutie, Každý štvrtok (vysílanou také v zahraničí) atd. Nejúspěšnějším dílem je zatím Hodina angličtiny, která získala první cenu v soutěži rozhlasových her pro rok 1974. Televize realizovala její scénáře Klasické příznaky a Šaty, pro film napsala námět a scénář celovečerního filmu VŽDY MOŽNO ZAČAŤ. Nataša Tanská je členkou Svazu slovenských spisovateľov.

Dvě otázky autorce:

„Vaše hra se odehrává v současnosti, u nás. Jaké jsou problémy detektivky, umístěné do prostředí, kde se nestílí nízko od boku, kde neunikají zločinci v mercedesech a kde se nevráždí zpoza plyšových závěsů nočních klubů?“

„Velké. Jak známo, detektivka je pohádka pro dospělé: divák ví, že příběh by se samozřejmě ve skutečnosti nemohl takto odehrát a že tím spíš by nemohl být takhle na místě odhalen. Jakmile se však divák octne ve známém prostředí, bezděky ho to nutí hledat realie, srovnávat se životem. Hrozí nebezpečí, že začne detektivku zaměňovat za hru „ze života“ a hledat v ní obraz skutečnosti.“

„Ale ve vaší „pohádce pro dospělé“ máte přece jen témata, která se kriticky dotýkají některých neblahých jevů našeho života. Neprotiřečí si vaše předchozí slova s praxí?“

„Doufám, že ne. Srovnáváním detektivky s pohádkou jsem měla na mysli způsob, jakým se příběh odehraje. Ale to, o čem se hraje, může samozřejmě zasáhnout problémy známé a reálné. I detektivkou lze říci leccos společensky užitečného, ale zase jen způsobem, který je jí vlastní a který připouští požadavky žánru.“

Nataša Tanská

PŘÍPAD FINSKÉHO NOŽE

Hra o dvou dějstvích s prologem

Přeložil: Vladimír Gromov

Režie: Jiří Cingroš

Kateřina Márová	Věra Avratová
Soňa Kociánová	Irena Kozáková Anna Franková
Božena Fialová	Hana Kašparová
Marie Vrabcová	Libuše Slámová
Lída Radecká	Alena Hornátová
Čeněk Fiala	Jiří Cingroš
Kapitán Rezek	Václav Liška
Poručík Vodvalha	Vlastimil Valenta

Scéna: Ladislav Ryzák

Zvuk: Vít Tvrdík

Inspice: Vlasta Brožková

Prolog se odehrává v červnu, oba obrazy prvního i druhého dějství na sklonku léta téhož roku.

Hlavní přestávka po prvním dějství

Utíkali serpentinou dolů, šťastni, že jsou znovu na čerstvém vzduchu, v tomto století, v motorizovaném, tranzistorovém jaru.

Ještě v nich byl chlad sklepení a rozsudků, skřípot zámků a ozvěna hrůz; vydechli až na lavičce, unavení a žena řekla:

Jak mohli takhle mučit lidi... Voda, která kape na věžňovu hlavu... hrůza! Řekni, dokázal bys něco takového? Dokázal bys mučit člověka? Třeba mně... dokázal bys mně ublížit? Proč nic neříkáš? Chceš tím říct, že bys to dokázal? Ale ano, pochopila jsem, teď už mlč, nemusíš nic říkat... jsem ti na obtíž, víd'? Přiznej se! Teď, v téhle chvíli, ať to máme za sebou, náraz, v jediné, neodvolatelné větě! Ne, nepřestanu, budu o tom mluvit, pořád znova, dokud se nepřiznáš, že mě už nemiluješ, dokud neodkryješ karty! Dokud se nepřestaneš pokrytecky bránit! Dokud... Nepřestanu, abys věděl, ani tady ne, právě tady ne, v tomto jaru, protože chci vědět pravdu... Přísahěj, že mě miluješ! Přísahěj! Tady! Hned!

Slova dopadají na mužovu lebku, ženiny ruce zacvakly kolem jeho šíje. Stmívá se, zdi Špilberku se ponořily do neskutečnosti krutých století a dole, pod svahem, zaskvítilo Brno očima Internacionálu.

(Z knihy mikropovídek Dva v trávě)